

Brandkårsövningar

Som bilaga till Brandkärstidskrift nr 1/1951 medföljde Meddelande nr 31/1951 från Riksförbundets Arbetskommission, vilket innehöll övningsprogram för år 1951, avsett för mindre brandkärer. Brandkapten Curt Bergström har i anslutning till övningsprogrammet även utarbetat nedanstående anvisningar.

Grundläggande synpunkter.

Brandkårens redskap har blivit allt mera tekniskt fulländad och komplicerad. Samtidigt har brandkårens manskapsnummerär minskats. Dessa båda faktorer gemensamt medför emellertid, att mycket stora krav måste ställas på brandmannens utbildning.

Brandkåren måste vara organiserad i lämpliga arbetsgrupper, som skola vara väl samövade. Samövning bör f. ö. bedrivas tillsammans med grannsamhällets eller industriernas brandkår.

I varje brandordning är fastställt det antal övningar, som under året skall hållas. Brandchefen är ansvarig för, ej blott att övningarna verkligen hållas, utan även att "brandstyrkan är fulltalig och väl övad".

Varje man måste vara *allsidigt utbildad* och väl tränad. En årsplan för utbildningen är nödvändig och genomförande av övningsliggare skall brandche-

fen kontrollera, att varje man får utbildning i tjänstens olika grenar.

Olika övningsformer.

Detaljövningarna avse i första hand inlärandet av materielens rätta benämningar, konstruktion och avsedda användande, inövandet av bästa handgreppen härför, kommandoorden och deras betydelse ävensom redskapens placering på fordonen. Hit räknas också utbildning i gruppens rent exercismässiga uppträdande vid utförandet av sådana vanliga uppgifter, som äro standardiserade (exempelvis slangutläggning, stegresning, motorsprutas angörande, rökskydds påtagande m. m.).

Detaljövningar äro grundläggande för all utbildning och skola bedrivas upprepade gånger med nybörjaren, *inexerceras*, till dess han även under svåra förhållanden (i rök, under mörker, under "hets") automatiskt behärskar detaljerna. Men detaljövningar måste också för äldre brandmän då och då tillgripas för att uppfriska minnet och bibehålla enhetligheten i kårens uppträdande.

Tillämpningsövningar avse att under verklighetstroga förhållanden samöva grupper, fordonbesättningar ävensom olika brandkärer.

I sin enklaste form avse de en eller ett

par grupper, varvid en kort förutsättning gives och övningsledaren själv för befälet (ger order till grupperna).

Vid större förhållanden (större avdelningar, flera brandkärer) skola de även giva tillfälle att träna befälet i befälsföringens svåra konst (snabbt bedöma ett läge, uppgöra en plan och giva tydliga order). Befälets utbildning är nämligen väl så viktig som manskapets, vilket tyvärr allt för ofta förbises. I detta fall för lämpligen övningsledaren icke själv det *direkta* befälet utan ger en förutsättning, som bör vara så detaljerad, att den fungerande befälhavaren och övriga deltagare få en tillräcklig uppfattning av det tänkta läget för att kunna handla. Förutsättningen skall t. ex. innehålla uppgifter om rökbeläggning för att därigenom tvinga befälhavaren att tillgripa rökskyddsmateriel. Utöver förutsättningen böra anvisningar för uppgiftens lösande ej ges, utan befälhavaren tillåtas själv handla.

Tillämpningsövningar av enklaste slag böra utföras, så snart några detaljer tillräckligt inövats och de böra i regel avsluta övningspass för att skapa upprykning och intresse efter den mera långsamma och tröttnande detaljövningen. De kunna utföras på kårens vanliga övningsplats (brandstationen) men böra allt som oftast förläggas till andra risker. Härvid bör samtidigt orientering inom dessa ske.

Man skall vid tillämpningsövningar icke tveka inför svåra uppgifter, dock med iakttagande av ev. erforderliga säkerhetsåtgärder. Även besvärligheter eller rent av ett misslyckande (omöjlighet att placera motorspruta eller stegar på tänkt plats o. s. v.) ge ofta för framtiden värdefulla erfarenheter, som framtvinga andra och bättre lösningar. Svårighetsgraden bör alltid stå i lämpligt förhållande till utbildningens nivå.

Tillämpningsövningar avse slutligen att giva prov på befäls och manskaps kunskap och färdigheter. Stor fordran bör ställas på snabbhet i såväl beslut som handling, däremot mindre på den absoluta detaljriktigheten. Ofta kan en av omständigheterna betingad avvikelse va-

ra till fördel och initiativ och framåtanda böra alltid värdesättas.

Såväl detalj- som enklare tillämpningsövningar kunna med fördel ibland ordnas såsom *tävlingar* mellan enskilda, grupper eller fordonsenheter.

Teoretiska övningar avse att i form av föredrag, studiecirklar eller diskussioner (ev. kompletterade med film eller bildband) meddela grundligare kunskaper inom vissa delar av brandmannautbildning, som icke helt eller ej alls kunna meddelas på övningsplats. En anbefalld åtgärd fastnar alltid bättre i minnet och intresserar mera, om eleven får motiv och förklaring till densamma. Brandmannen kan under släckningsarbete icke i detalj ledas eller övervakas, utan man måste av honom fordra eget initiativ. Utan goda kunskaper kan detta leda till farliga konsekvenser. Även hos befälet, som meddelar undervisningen, fördjupas härigenom kunskaperna.

Till teoretiska övningar hör också orientering på karta eller skiss över släckningsområdet, exempelvis rörande tillfartsvägar, vattentag (brandposter, dammar, isvakar), farliga risker, brandmurar och andra sektioneringar. En annan form av teoretisk utbildning är eldsläckningsspel, där viss — ofta särskilt brandfarlig — del av samhället åskådliggöres å svart tavla, med byggklotsar el. dyl. Ett tänkt brandläge med erforderliga åtgärder genomdiskuteras härvid och förklaringar lämnas om motiven för de taktiska åtgärderna.

Teoretiska övningar bedrivs vanligen bäst inomhus. De förläggas därför helst till tider med för utomhusövningar otjänlig väderlek (vintertid, regndagar). För att möta oförutsedda väderleksförhållanden bör brandchefen alltid ha en eller flera teoretiska övningar planerade med skrivna föredrag, färdigritade skisser etc.

Val av tid.

God väderlek och dagsljus ger bästa resultat av en övning, särskilt detaljövningar med nybörjare. Med mera försigkomna måste dock övningar vintertid och

under mörker med härvid rådande försvårande omständigheter förekomma.

Man bör ej helt inställa en övning, därför att den planerats som utomhusövning och dåligt väder uppstår. Den bör i stället, som ovan nämnts, bytas mot inomhusövning, om så erfordras.

Välj för övningar sådana tider och dagar, som passa de flesta. Motsatsen skapar ovilja i onödan.

Kallelse till övning.

Använd ej brandalarmen för kallelse till övning. Larmsignalen bör hållas i helgd. Undantagsvis och för att pröva beredskapen kan manskapet kallas med larmsignal. Brandchefen måste dock observera att brandmännens förvärvsarbete icke lider skada och att övningen ej förlägges till sådan tid, att personalen är klädd i helgdagskläder.

Normalt kallas personalen i god tid medelst kallelselista (lämpligen genom bud), som kvitteras. I annat fall kan ett uteblivande knappast beivras, om detta skulle visa sig nödvändigt. I övningsliggare införs avhållna övningar, vad som övats, närvarande och frånvarande, jämte de senares skäl för frånvaron.

Förberedelser för övning.

En övning måste "gå väl i lås" och ha ett bestämt mål, om den ej skall verka hafsig och väcka löje eller rent av ovilja. Övningsledarens anseende och förtroendet för honom sjunker i personalens ögon vid dåligt ledda övningar. Även en van utbildare måste förbereda varje övning, så mycket mer då den mindre vane.

Övningsprogrammet i Meddelande nr 31/1951 från Riksförbundets Arbetskommission är avsett för ett år. Ehuru detta innehåller även detaljer, bör brandchefen personligen före övningen noggrant tänka igenom övningens förlopp med växlingar mellan övningsgrupper o. s. v. Det är ibland lämpligt — och för den ovane ofta nödvändigt — att ha en "fusklapp" med övningens data till hands.

Fördela utbildningsuppgifterna på övrigt befäl. Underrätta dem på förhand, så att även de hinna förbereda sig, såvida

man ej vid någon tillämpningsövning vill giva dem särskild träning i förmågan att fatta snabba beslut inför oförutsedda händelser.

Vid övningar utom brandstationen bör man rekognoscera övningsplatsen och underrätta vederbörande ägare till byggnad, mark o. s. v. och vid större övning, särskilt om vägar spärras, även polisen.

Uppträdande på övningsplatsen.

Ställ upp avdelningen i lämplig, ordnad formation, *på led* (ett eller två beroende på antalet man, även befälet på sina platser) för överräkning och avprickning, indelning, orientering och ordergivning, *i halvcirkel* eller liknande form vid instruktion och demonstration, så att varje man kan se och höra.

Ledaren vänder sig mot avdelningen och talar tillräckligt högt och tydligt. Förtydliga genom att peka. Använd fastställda kommandoord, där sådana finnas (se Utbildningsreglemente).

Använd övrigt befäl som instruktörer. Även de måste tränas. Gör lämplig indelning härför.

Detaljövning måste ofta utföras rätt långsamt. Avbryt vid behov och gör om. Låt manskapet fråga, men tillåt ej onödigt prat.

Tillämpningsövning skall gå rappt. Avbryt ej gärna, såvida ej större fel begås och övningen därigenom skulle bli meningslös. Rätta hellre efter övningens slut.

Tillämpningsövning bör åtföljas av *genomgång*, innehållande förutsättningen (ev. avsikten därmed), givna order samt vad som gjorts. Vid olämpliga åtgärder, rätta hovsamt (undvik "kritik"). Låt den felande redogöra för sin uppfattning och tankegång, kanske har förutsättning eller order varit otydliga eller vilseledande. Därpå framlägger ledaren sin åsikt, olika alternativ eller rättar. Vid större fel göres övningen om. Spara icke på beröm, där sådant är motiverat.

Låt efter övning och föredrag deltagarna framställa frågor. Ofta rättas härigenom missförstånd och väckes intresse. Många goda förslag ha på detta sätt framkommit från personalen.

Övningar avse också prov på redskapens funktionsduglighet. Linor och stegar, vid vilka ett fel kan medföra fara, skola provas före övningens början med exempelvis dubbel belastning. Belastningen skall aldrig utföras häftigt. Viss redskap, t. ex. linor, kunna vid upprepade häftiga belastningar åsamkas betydande skador även utan att materialet brister.

Motorsprutor böra som regel provas vid varje övning, gärna av mindre vana brandmän under ordinarie sprutskötarens överinseende. Därför behöver emellertid icke vatten framläppas i slangarna. Sprutans sugförmåga skall dock alltid provas, när evakueringen är sprutans känsligaste funktion.

Vidtag vid behov säkerhetsåtgärder (avhållslina vid bärning över stegar, anbefall långsammare takt i vissa fall, o. s. v.).

Efter övning återställes redskapen omedelbart i utryckningsberett skick. Har under övningen upptäckts brister i beredskapen eller i redskapens funktionsduglighet, skola omedelbara åtgärder vidtagas för avhjälpande av felen.

Hjälpkällor.

Vid övningar skola föreskrifterna i Utbildningsreglemente för brandkärer följas.

Ur Eldsläckningslära kan stoff till teoretiska övningar hämtas. I Brandkärstidskrift skildras ofta nya synpunkter och gjorda erfarenheter. Studera uppsatserna, använd dem vid lektioner, pröva dem vid

övningar, diskutera dem i samlingsrummet, gärna vid ett samkväm.

Till brandchefernas hjälp finnas vidare en hel del utmärkta filmer och bildband med text.

Slutligen böra bestämmelserna i brandlag, brandstadga och brandordning samt en del förordningar i tillämpliga delar bliva föremål för genomgång.

Till befälet.

Fordra vid alla övningar anbefalld klädsel, ordning, tystnad och absolut uppmärksamhet. Tillåt aldrig slarv. Under arbete skall befälet i första hand vara chefer, vilket ej utesluter gott kamratskap. Var gärna fordrande, men alltid rättvis.

Befälet skall i alla avseenden själv föregå med gott exempel, vara ett föredöme, såväl i uppträdande som i kunskaper. Tag inga friheter, gör inga undantag för er själv. Ryck med personalen genom rappt uppträdande och trevliga övningar. Erkänn gärna ett begånget fel. Sina underordnades förtroende, aktning och lydnad vinnes på lång sikt säkrare härigenom än med strängt regemente.

Sök förkovra egna kunskaper. Förutom genom studier av facklitteratur kan detta ske genom kontakt med annat brandbefäl. Sök få närvara vid andra kårers övningar, inbjud annat befäl till egna, ordna krets möten för befälet med diskussion om gjorda erfarenheter och rön ävensom om problem.

NYHET FRÅN BRISSMANS

Lättmetallshjälm med ställbar inredning

Storleken kan ändras upp till 3 cm. på ett par minuter. Mjuk anliggningsrem som passar alla huvudformer och håller hjälmen stadigt på huvudet utan att trycka. Hjälmerna är helt krymp- och rostfri. Patentsökt. Våra lättmetallshjälmarna har 3 gånger bättre värmskydd än lackerade stålhelmar.

C:a 30.000 hjälmarna sålda sedan 1938. Finnas för omgående leverans. Sändas kostnadsfritt till påseende. — Gamla hjälmarna kunna även förses med den nya inredningen och ompoleras.

Brandbilar och all övrig brandmaterial till lägsta priser.

BRISSMANS BRANDREDSKAP, Inneh. f. Brandmäst. F. Brissman, Halmstad. Tel. 3333

Se om Ditt hus!

Det mörknar vid horisonten, och på olika områden har man med hänsyn till läget gått i författning om vidtagande av en säkerligen lika välbehövlig som välbetänt översyn av såväl materiella som personella resurser. Med nuvarande långa leveranstider och rådande varuknapphet kan det redan nu visa sig i vissa fall besvärligt och i andra nära nog omöjligt anskaffa det som behövs. Även brandkärerna böra beakta detta och snarast möjligt se om sitt hus.

I första hand gäller det att se till att befintliga motorsprutor äro i högsta trim, att nödvändiga reservdelar finnas, och att där så erfordras och det ännu är möjligt antalet motorsprutor kompletteras. Och hur är det med slangförrådet? Naturligtvis finnes åtskilligt kvar sedan beredskapsåren, men slitaget på brandslangen har i många fall varit så stort, att det kan anses vara en klok åtgärd att medan tid finnes ytterligare komplettera förråden. Att man i detta sammanhang med alldeles särskild omsorg bör gå igenom och provtrycka det förråd som redan finnes, torde vara självklart.

Till den rent personella beredskapen hör att den i brandlagens 10 § omtalade reservbrandstyrkan mönstras och övas så att organisationen inte endast är en pappersorganisation. En och annan övning tillsammans med den ordinarie brandstyrkan skulle nog inte heller skada. Man kan då bl. a. få tillfälle demonstrera ny materiel, ortens vattentillgångar m. m. och härigenom bli bättre rustad att möta de krav, som kan komma att ställas på brandkärerna. Men nu om någonsin gäller det — skjut icke upp till morgondagen det Du kan göra i dag!

Allan Malmquist.

Vi tillåta oss återgiva ovanstående ledare ur Brandkärstidskrifts marsnummer 1948. Vad där säges om det ovissa läget synes oss nämligen väl återgiva situationen även för dagen. — Se om Ditt hus! Vi ha allt Du behöver för ett fullgott brandskydd.

D. HALD & Co AB

SKEPPSBRON 36 STOCKHOLM - TEL. VÄXEL 23 29 60

Avdelningskontor i:

Göteborg, Malmö, Norrköping, Gävle, Karlstad, Härnösand

HELMASK nr 757V

Bicapas nya helmask har fått nr 757V som beställningsnummer. V efter beställningsnumret betecknar att masken är försedd med in- och utandningsventil. Utan dessa båda ventiler är beställningsnumret 757. Masken är av samma höga kvalitet som sin föregångare, nr 747, vilken ej längre tillverkas.

Bandstället är tillverkat av gummi och är av ny konstruktion. Individuell inställning av bandens längd sker samtidigt med påtagning av masken. Automatiska låsanordningar. Bandstället är lätt utbytbart.

Helmask nr 757 Kr. 34:— per styck
Helmask nr 757V med in- och utandningsventil Kr. 38:— per styck

BICAPA
STOCKHOLM

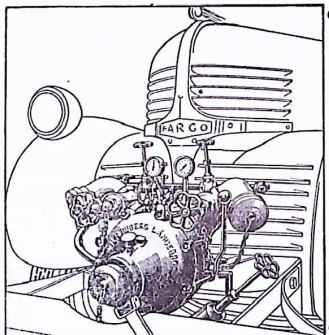
BIRGER CARLSON & Co AB

Kaptensgatan 6

STOCKHOLM

Tel. 67 91 30 (växel)

FRONTPUMPAR

för upp till 2000 m/lit.
vid 9 kg/cm²

Med avgasevakuering, oljekylning och synkr. koppling till motorn.

Kort leveranstid.

Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag

LANGEBRO

Tel. Kristianstad 10174 och 10178

Taklucka eller takliggare på fastigheterna

Av byråchef Per Wahlström

Att en skorstensfejare vid sin förrättning måste kunna komma upp på yttertaget till skorstensstocken för att skicka ner lod och krets i skorstenspiporna står säkerligen klart för var och en, men om hur förbindelsevägarna skola vara ordnade har rätt och råder säkerligen fortfarande skilda meningar.

Det naturligaste och vanligaste sättet, åtminstone i större fastigheter, är en taklucka invid skorstensstocken, genom vilken skorstensfejaren från vinden kan komma upp på yttertaget och sedan förätta den del av sotningsarbetet, som kallas avpumpningen. En dylik taklucka skall enligt byggnadsstadgans § 71 ha ett minsta dagermått av 50×60 cm. Mellan vindgolvet och uppstigningsöppningen i taket skall finnas fast steg. Skulle takluckan vara belägen på takfallet mer än en meter från taknocken, skall takstegen anordnas till nocken. Om avståndet i sidled mellan skorsten, som skall sotas, och närmaste uppstigningsöppning är mer än en meter, skall takbrygga utföras. (Se närmare härom i byggnadsstadgans § 71, brandskyddsföreningens eller skorstensfejaremästarnas riksförbunds principritningar.)

I mindre fastigheter såsom en- och tvåfamiljshus har det blivit mer och mer vanligt, att man icke har några takluckor. Vindarna äro ofta oinredda och låga till tak. Å sådana fastigheter är skorstensfejaren helt hänvisad till en utvändig stegen, vilken bör vara fast monterad å väggen samt förbunden med en takliggare ända upp till skorstenen. Tyvärr ha emellertid icke alla fastighetsägare detta klart för sig eller anse det vara en onödig och oskälig kostnad att anskaffa fasta steganordningar. I och med att de inköpt den enligt brandordningen föreskrivna stegen av sådan längd, att den når från marken till tak-

foten, så anse de allan rättfärdighet uppfylld.

De svårigheter som kunna uppstå samt de riskmoment, som förefinnes för skorstensfejaren har i tidigare nummer av denna tidskrift omvittnats och äro säkerligen uppenbara för varje brandskyddsman. Man kan ej begära, att en skorstensfejare, som har att utföra sotning efter en viss angiven taxa, skall offra dyrbar tid på resning och fällning av stegar. I taxesättningen har detta aldrig avsetts och kan icke heller vara att rekommendera, ty riskmomenten bliva icke eliminerade genom ersättningen för stegresningen och stegbärningen.

Hur skall man nu gå till väga för att råda bot på detta problem? Riksbrandinspektören har i ett yttrande visat vägen! Vi kunna nämligen tillämpa det vanliga brandsynförfarandet. Det hela har aktualiserats genom ett vitesföreläggande för en fastighetsägare. I en kommun i Kristianstads län förelade nämligen vid allmän brandsyn brandsynenämnden en fastighetsägare att anskaffa takstegen av järn. Fastighetsägaren överklagade beslutet hos länsstyrelsen och anförde därvid, att stegen och övrig materiel fanns i enlighet med brandordningens bestämmelser. Sotlucka ovan hanband var tillgänglig för sotning och, då fastigheten är 12 år gammal, så ansåg fastighetsägaren att stegen av järn eller taklucka enligt byggnadsstadgans § 71 mom. 1 icke kunde erfordras. Länsbrandinspektören, som fick ärendet på remiss, framhöll viktigen att tillträde till tak vid sotning, om densamma skall bliva effektivt utförd och ansåg, att antingen skulle taklucka anordnas intill skorstenen eller takliggare av järn eller trä å taket anbringas invid skorstenen.

Branden vid Ekeby Bruk

Natten till fredagen den 26 januari härjades Uppsala Ekeby AB av en våldsam brand varvid det s. k. gamla tegelbruket totalskadades. Den brunna byggnaden var uppförd i trä med dimensionerna 20×63 m. samt högsta höjd 15 m. För att från början ha varit uteslutande tegelbruk med en ringugn i byggnadens södra del och två flamugnar i den norra, hade sedan ett par år tillbaka södra delen ovan ringugnen ändrats om till lager av färdigvaror samt packningslokaler. I grannskapet funnos ett flertal byggnader. 12 m. från västra långsidan ligger en en-vånings fabriksbyggnad med väggar av tegel, tak i träkonstruktion samt takpapp (byggnaderna C, fig 1.). I söder ligger på ett avstånd av 4 m. en verkstadsbyggnad i två våningar i tegel under tegeltak. I öster slutligen, ligger ett antal trämagasin med papptak med gavlarna vända mot den brunna byggnaden på ett avstånd av 12 m. från detsamma.

Vattentillgången på platsen är god. Först och främst finnes en stationär elektrisk pump om 1300 l/min. placerad i brukets brandstation, 200 m. söder om den brunna byggnaden. Dessutom finnas

två stora lergropar, som användas som branddammnar. Vid den ena, c:a 200 m. sydöst om g:la tegelbruket, finnes en stationär kolpump om 900 l/min. Den andra dammen ligger 300 m. sydväst om tegelbruket. Vid bägge dammarna finnas uppställningsplatser iordningställda, vintertid försedda med trätunnor fastfrusna i isen, för att underlätta håltagning. Närmaste brandposter ligga på c:a 350 m. avstånd från brandplatsen. De kommo icke till användning förrän vid ett senare skede av branden.

Ekeby Bruk har egen industribrandkår om 25 man. Den är välutbildad och välutrustad. Bl. a. finnas i de olika byggnaderna 12 st. inomhusbrandposter med smalslang samt ett 25-tal vattentunnor med pyttssprutor och hinkar. Ett flertal storövningar har under de senaste åren ägt rum tillsammans med stadens olika brandenheter, bl. a. 1947 då vid ett tillfälle Ekeby Bruks industribrandkår, Uppsala brandkår, Gamla Upsala och Bondkyrko friv. brandkårer samt Flygflostilljens brandkår deltog.

Branden upptäcktes av en nattvakt, som befann sig väster om industrikom-

För att få klarlagt huruvida förelägganderätt föreläg hos brandsynenämnd att pådöma takstege eller taklucka, införskaffades riksbrandinspektörens utlåtande. Riksbrandinspektören framhöll därvid bl. a. att tillräckligt stöd förefanns i brandlag och brandstadga för brandsynenämnds rätt att förelägga fastighetsägare anordna *taklucka* eller anskaffa *takstege*.

Efter detta uttalande förelade länsstyrelsen i Kristianstads län ifrågavarande fastighetsägare att vid vite av 200 kr. före den 1 januari 1951 å ifrågavarande byggnad hava anordnat sådan taklucka eller anbringat sådan stege av järn eller trä, som med hänsyn till sotningsarbetets

utförande kan av brandsynenämnden godkännas.

Man kan nu anse, att såväl en brandsynenämnd som en skorstensfejare med förelägganderätt, enligt brandstadgans § 11 mom. 4, kan göra föreläggande beträffande takstege eller taklucka. Det vore emellertid säkerligen till stor hjälp för såväl skorstensfejare som brandsynenämnderna med ett tillägg härom i de kommunala bradordningarna, där det klart utsades att å fastighet skall finnas taklucka eller fasta steganordningar så att skorstensfejaren utan onödigt dröjsmål eller uppenbar fara skall kunna utföra sotning.

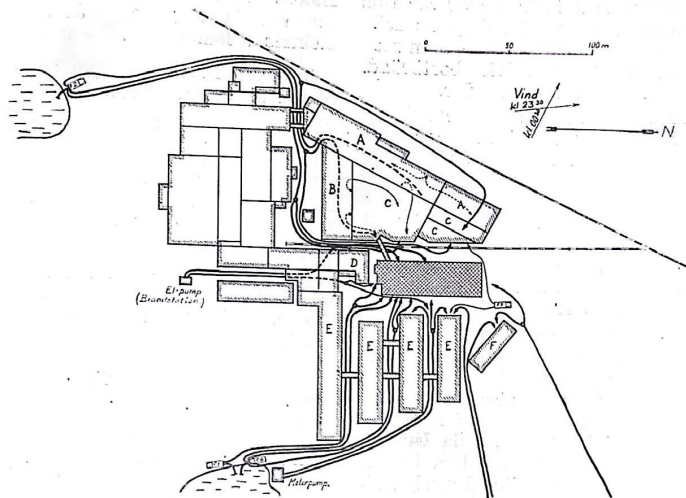

Fig. 1.

plexet. Av allt att döma hade elden redan då fått en kraftig spridning. Han alarmerade omedelbart industribrandkåren och Uppsala brandkår. Första eldsläckningståget bestod av rökdykarvagn, två bilmotorsprutor och vattentankbil. På en kilometers avstånd kunde eldsläckningsledaren se hela bruket då vägen här går över åkerfält. Hela gamla tegelbruket var övertänt. Omedelbart tillkallades per radio andra utryckningen, borgarbrandkåren och G:la Uppsala friv. brandkår, vilken order var given innan vagnarna hunnit fram till brandplatsen.

Vid framkomsten höll industribrandkåren på att lägga ut två ledningar från den elektriska pumpen för att skydda byggnaderna C och E, vilka voro starkt hotade (se fig. 1). Den ena bilmotorsprutan körde direkt till sydvästra branddammen. Den andra ställdes upp strax norr om byggnaderna C och vattnet i tanken användes att släcka av fönsterkarmar, takskägg och ventilhuvar, som hade tagit eld av strålningshettan. Därefter kördes den ner till den andra branddammen.

Dessförinnan hade skyddet av C ordnats inifrån med smalslang från inomhusbrandposterna och pyttssprutor. Från vattentankbilen drogs ett par smalslangar mot magasinerna E för att skydda dessa. Under tiden hade elden i gamla tegelbruket ökat och hettan vid tankbilen bör-

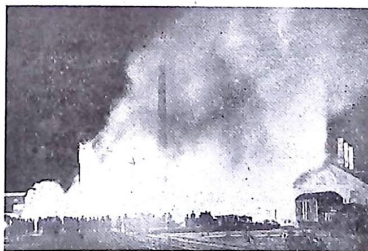

Fig. 2. T. v. magasinerna E, t. h. gaveln på byggnad A. (Bilden tagen 30 min. efter brandkårens ankomst.)

jade bli farlig. Den hölls dock kvar tills vattnet kommit fram i ledningarna från el-pumpen varefter den kördes undan med ena sidans lackering delvis bortbränd. Magasinen klarades utan skador.

Undan för undan drogs sedan ledningar fram — i allt var ett 25-tal strålar i arbete. De användes i huvudsak till skydd för de hotade byggnaderna. Endast vid södra delen av brandobjektet användes de för direkt angrepp. Resultatet blev att hela den norra delen brann ner helt och hållet. De båda flamugnarna i denna del voro fyllda med gods och genom att icke vattenbegjuta dem fanns möjligheter att innehållet skulle kunna klara sig.

Under branden var 7 pumpar i arbete därav de ovan nämnda två stationära. C:a 5.000 m. slang användes. 106 brandmän deltog från Uppsala brandkår, Ekeby Bruks industribrandkår, G:la Upsala, Bondkyrko och Vaksala frivilliga brandkårer. Dessutom låg Flygflottiljens brandkår i beredskap på brandstationen.

Om brandens orsak råder ännu ingen bestämd klarhet. Tre teorier finnas för dess uppkomst:

1. Överhettning från ugnarna. Av de båda flamugnarna var en nysatt men inte tänd. Den andra ugnen hade släckts onsdagen den 24 kl. 13.00, alltså 34 timmar före brandens upptäckt. Kl. 15.00 kopplades ett plåtrör till ugnen, som vid denna tidpunkt hade en temperatur av 700°. Plåtröret ledde till en fläkt, som var avsedd att blåsa varmluft från ugnen till olika delar av byggnaden. Denna fläkt startades kl. 22.00 samma kväll och stängdes av torsdag morgon kl. 06.00. På torsdag e. m. kl. 16.20 startades den igen och då var temperaturen 280°. 7 timmar senare upptäcktes branden. Arbetarna på platsen har meddelat att plåtröret vid intet tillfälle var varmare än att man kunde lägga handen på detsamma.

2. Den elektriska fläkten. Motorn till denna hade varit fäst på träunderlag. Den återfanns efter branden långt ner under all bråte och har tydligen fallit ner vid ett tidigt stadium. Enligt uppgift brukade drivremmen mellan motorn och

fläkten gå sönder med jämna mellanrum, c:a var 14 dag, och måste lagas. Alla elektriska ledningar voro nya sedan 1949.

3. Självantändning genom oljor. Vid blomkrukstillverkningen i norra delen av byggnaden användes en blandning av rovoch eldningsolja för att få krukorna att lättare lossna från formarna. Alla tras-selsuddar lades dock enl. uppgift i plåt-behållare. Ordningen är för övrigt inom hela företaget mycket god.

Som den troligaste orsaken får man nog räkna fläktmotorn och dess drivrem. Dessa delar jämte fläkten har sänts till Statens Kriminaltekniska Anstalt för undersökning.

Göran Bergström.

TYFON alarm- apparater

Drivas från fristående behållare eller befintlig tryckluftledning.

Stor hörbarhet.
Ringa luftförbrukning. Oberoende av elström.

Begär
prospekt
nr 488

Grundat
1840

KOCKUMS
MEKANISKA VERKSTADS AB MALMÖ

JONDETEKTORN CERBERUS

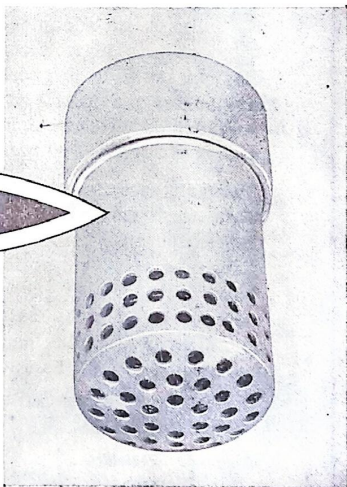
LME:s NYA GIV
för

SNABBARE

brandalarmering

L M Ericsson presenterar jondetektorn — en ny typ av kontakt för automatisk alarmering av brandkåren vid eldsvåda. Särskilt vid stora takhöjder utlöser jondetektorn larm snabbare än vanliga termokontakter. Jondetektorns funktion baserar sig nämligen inte på värmeutvecklingen, som uppstår vid förbränning, utan på de därvid alstrade jonerna, vilka påverka jondetektorn, varvid snabb alarmering erhålles.

Låt oss undersöka om någon av Edra lokaler lämpligen bör skyddas med jondetektorer, termokontakter eller en kombination av dessa larmanordningar.

Automatiska brandalarmanläggningar med jondetektorer kunna utföras antingen som självständiga anläggningar eller i kombination med LM:s kända brandalarmsystem med vanliga termokontakter.

L M E R I C S S O N S F Ö R S Ä L J N I N G S A B

CALMUS KONTROLLSTATIV

(pat. sökt)

möjliggör en **ständig, effektiv** kontroll av Edra kolsyresnöapparater

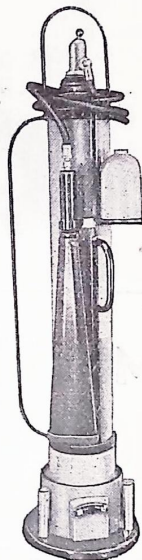
*Kontrollstativ
för typerna 1 1/2 och 3*

Varje man kan varje ögonblick konstatera om brandberedskapen är fullgod.

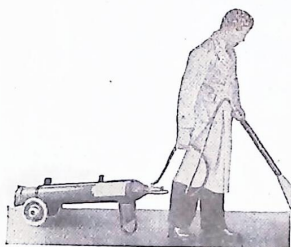
Högsta säkerhet för funktion.

Sparar tid och arbete.

Skapar ordning.

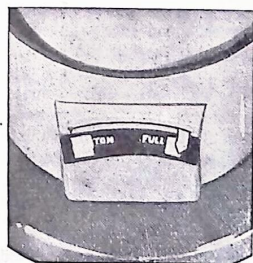
*Kontrollstativ
för typerna 6, 8 och 10*

*Liggande arbetsläge
= rätt arbetsläge
Lättransporterad enmansapparat*

B
E
G
Ä
R

O
F
F
E
R
T

*En visare markerar
"FULL" - "TOM" och
mellanlägen*

AKTIEBOLAGET CALMUS

ERIKSBERGSGATAN 38

STOCKHOLM

Tel. 20 10 21, 20 10 32

Automatiska kolsyreanläggningar — Automatiskt brandalarm

Brandförsvarmärke

I detta nummer av tidskriften finnes återgivet ett "Reglemente för Svenska Brandkårens Riksförbunds Brandförsvarmärke" och kompetensprov för detta märke.

Åtskilliga frågar sig nog med skäl vad detta är. På förslag av ledamoten i Centralstyrelsen, direktör E. Lindbohm, beslöt Riksförbundets verkställande utskott att tillsätta en kommitté för uppgörande av bestämmelser och kompetenskrav för ett dylikt märke. Kommittén bestod av brandcheferna M. Ejdervik, Katrineholm och A. Leijonhufvud, Linköping, samt vice brandchef E. Rosinander, Norrköping. Efter synnerligen noggranna och tidsödande förberedelser och prov var kommittén klar att avlämna sitt förslag år 1948. Detta förslag har sedan granskats av 1948 års konsulentmöte och av Riksförbundets arbetskommission. Efter vissa justeringar har sedan förslaget antagits av Centralstyrelsen.

Vad innebär då detta märke? Meningen är, att det skall vara ett brandväsendets idrottsmärke. Proven och de regler, efter vilka dessa skola avläggas, återfinnas i reglementet, varför jag här icke går närmare in därpå. Allmänt skall emellertid sägas, att såväl de teoretiska som praktiska proven fordra goda kunskaper och god övning i allt, vad till brandmannayrket hör. Svårighetsgraden har avpassats så, att den säkraste vägen att erövra märket är att använda en normal takt och ett utförande i enlighet med gällande utbildningsreglemente. Med andra ord: märket avser att vara en god hjälp i utbildningsarbetet och samtidigt en uppmantran för den allsidige, spänstige brandmannen och icke ett elitmärke för endast ett fåtal.

A. H.

Brandförsvarmärket.

Reglemente

för

Svenska Brandkårens Riksförbunds Brandförsvarmärke

§ 1.

I avsikt att hos den enskilde brandmannen öka kunskapen i och intresset för brandförsvaret har Svenska Brandkårens Riksförbund instiftat ett brandförsvarmärke.

§ 2.

Märket, som utgör ett bevis på viss färdighet och kunskap som brandman, kan förvärfvas av varje medlem av brandkår, som är ansluten till Svenska Brandkårens Riksförbund.

§ 3.

De kompetensprov, som skola avläggas för erhållande av brandförsvarmärket, utgöras *dels* av praktiska prov, som brandmannen skall utföra till en del enskilt, till en del i grupp, *dels* av frågor i brandtjänstens teoretiska del, som han skriftligen skall besvara.

För erövrande av märket erfordras, att samtliga praktiska prov utföras utan anmärkning, samt att brandmannen vid bedömningen av svaren på de teoretiska proven med användande av den 10-gradiga skalan erhåller minst 150 poäng.

Ifråga om grupproven erfordras icke, att varje i gruppen ingående brandman skall utföra *varje* detalj, som provet består av, utan endast den del som reglementesenligt ankommer på honom inom gruppen.

Avläggandet av proven må fördelas på flera gånger under ett och samma kalenderår.

Vid omprövningen skall endast det eller de prov utföras, som vid föregående prov underkänts.

Vid de praktiska proven skall brandmannen vara iklädd för kåren ifråga normal övningsdräkt med hjälm, bälte och yxa (skyddsplagg erfordras ej).

Provens omfattning äro angivna i av Svenska Brandkårens Riksförbund antagna "Kompetensprov för brandförsvarmärket".

§ 4.

Samtliga prov skola avläggas inför av styrelsen för länets brandkårsförbund godkänd kontrollant.

Därest kontrollanten icke är brandkonsulent skall protokoll över avlagda prov genom kontrollantens försorg tillställas länsbrandkonsulenten.

§ 5.

Kontrollkort enligt av Svenska Brandkårens Riksförbund fastställt formulär skall föras över avlagda prov. Dessa kontrollkort samlas och förvaras av länets brandkårsförbund och utgöra journal.

§ 6.

Länets brandkårsförbund skall före den 1 februari till Svenska Brandkårens Riksförbund insända förteckning på ett av Riksförbundet uppgjort formulär över de brandmän, som under föregående år avlagt godkända prov för märket.

§ 7.

Brandman, som avlagt godkända prov för märket, och som önskar bli utdelad detsamma, har att själv erlagga anskaffningskostnaden för märket.

§ 8.

Slangmateriel vid proven skall utgöras av 63 mm normalslang med standardiserade kopplingar, grenrör och strålrör.

Slanglängder, som användas vid proven, skola vara minst 25 meter långa.

Slangrullar och slangpaket, som användas vid proven, skola rymma 100 meter slang.

Vid koppling av slang o. dyl. skall kontroll verkställas, att kopplingen är riktigt utförd.

All materiel, som användes vid proven, skall vara undersökt i förväg, så att inga bristfälligheter finnas, som försvåra provens genomförande.

Därest icke annorlunda utsäges i till detta reglemente hörande "Kompetensprov för brandförsvarmärket", skall personalen vid provtagningen uppträda i överensstämmelse med föreskrifterna i Svenska Brandkårens Riksförbunds utbildningsreglemente för brandkärer.

Vid grupproven (C 1, C 2 och C 3) bestämmer kontrollanten omedelbart före provens början gruppens indelning i olika arbetsnummer. I de fall körning med motorspruta ingår i grupproven, skall dock iakttagas, att som sprutskötare uttages härtill kompetent person, som före provets början anmält sig för denna uppgift.

§ 9.

Proven äro lika för olika kategorier av brandmän, men ifråga om brandman, som uppnått 42 års ålder, gäller, att han för det första av de enskilda spänstighetsproven (A 1) får använda 10 % längre tid än den för övriga brandmän bestämda. Vid grupproven (C 1, C 2 och C 3) får likaså gruppen använda 10 % längre tid än den för övriga fastställda, därest minst två av de i gruppen ingående vid provets avläggande fyllt 42 år.

KOMPETENS PROV

för

brandförsvarmärket.

I. PRAKTISKA PROV.

A. Spänstighetsprov för enskild.

Prov A. 1.

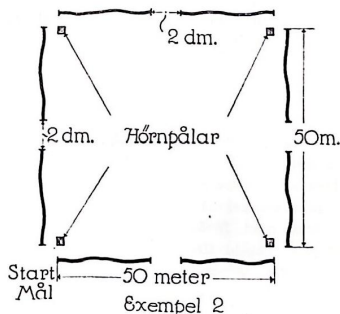
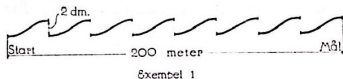
Materiel och dess anordnande: 200 meter normalslang utlagd på raksträcka, i fyrkant eller på annat lämpligt sätt, så att löpsträckan blir minst 200 meter. Ingen höjdskillnad. Kopplingarna brutna och placerade på 2 dm avstånd från varandra (se exempel 1 och 2).

Uppgift: De sju kopplingarna hopkopplas.

Maximitid: 1 min.

Utgångsläge: Brandmannens startställning är stående vid slangledningens början.

Tid tages från startögonblicket vid "Start" till dess brandmannen efter fullgjort kopplingsprov nått fram till slangledningens slut vid "Mål".

Prov A. 2.

Uppgift: Upplyftning av "skadad" person från marken medelst brandmansgrepp samt därefter bäring av den "skadade" 50 meter på jämn mark utan höjdskillnad.

Maximitid: Ingen tidsbegränsning för provet.

Utgångsläge: Brandmannens startställning är stående vid sidan av den "skadade", som ligger på rygg på marken.

Anm.: 1. Den "skadade" skall ha ungefär samma vikt som brandmannen.

2. Den "skadade", som bör förhålla sig i möjligaste mån passiv, skall behandlas med nödig varsamhet.

3. Brandmannen må under detta prov taga av hjälm, bälte och andra hindrande utrustningspersedlar.

Prov A. 3.

Materiel: Personlig gasmask med brandfilter.

Uppgift: Påtagning av gasmask och därefter förflyttning till angivet mål på 300 meters avstånd, där två vattenfyllda 15 liters hinkar och en pytpump stå uppställda. Vattnet i hinkarna utpumpas helt, varefter förflyttning 300 meter till utgångspunkten sker.

Maximitid: Ingen tidsbegränsning för provet.

Utgångsläge: Stående ställning med gasmasken i fodral.

Anm.: Innan förflyttningen påbörjas, kontrolleras, att gasmasken sluter tätt intill ansiktet.

B. Färdighetsprov för enskilda.

Prov B. 1.

Materiel och dess anordnande: Normalslang, ett grenrör och ett strålrör, placerade på marken enligt nedanstående skiss (exempel 3). För provet, som skall utföras med *förbundna ögon*, erfordras lämpligt skydd för ögonen.

Uppgift: a) Hopkoppling av två kopplingshalvor.

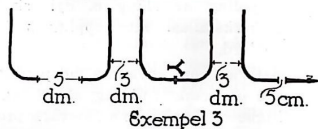
b) Inkoppling av grenrör i slangledning; kopplingen skall vara obruten i utgångsläget.

c) Inkoppling av strålrör på slangledning.

Maximitid: 45 sek. för samtliga mom. a), b) och c).

Utgångsläge: Brandmannen skall, innan ögonen förbindas, beredas tillfälle att se, hur materielen är upplagd (se exempel 3), brandmannens startställning är stående omedelbart invid materielen (mom. a) med ögonen förbundna.

Tid taget från startögonblicket, till dess brandmannen efter fullgjort prov (mom. a, b och c) ånyo intagit *stående ställning* invid materielen (mom. c). Materielen liggande på marken.

Prov B. 2.

Uppgift: Utförande av konstgjord andning å "nödställd" person enligt Eye-metoden samt dessutom enligt endera Holger Nielsens eller Schäfers metod.

Maximitid: Ingen tidsbegränsning för provet.

Utgångsläge: Den "nödställda" liggande på rygg på marken.

Anm.: Före andningens igångsättande skola förberedande åtgärder vara vidtagna (den "nödställda" i frisk luft, främmande föremål ur munnen, kläderna loss kring hals och midja). De förberedande åtgärderna ingå även i provet.

Prov B. 3.

Materiel och dess anordnande: Manskapslinor, strålrör, påkopplad slangledning samt pikyxa.

Uppgift: a) Enkelt pålstek på annan person.

b) Dubbelt halvslag med rundtörn på strålrör, påkopplad slangledning.

c) Dito på pikyxa.

d) Råbandsknop.

Maximitid: 50 sek.

Utgångsläge: Brandmannens startställning är stående invid materielen, som är placerad intill varandra på marken. Manskapslinorna skola vara avrullade från rullar el. dyl. samt klargjorda för att användas vid provet. Den person, på

vilken pålsteket skall slås, skall vara i stående ställning invid materielen.

Tid tages från startögonblicket, till dess brandmannen slagit samliga knopar och stek (mom. a, b, c och d).

Ann.: 1. För att icke upptaga tiden med knoparnas omedelbara lösgörande för nästa moment erfordras ett flertal fria parter av linor.

2. Pålsteket skall slås på vederbörandes bröst (se "Utbildningsreglemente för brandkärner" bild 71 sid. 140).

C. Spänstighets- och färdighetsprov i grupp.

Prov C. 1.

Gruppen utgöres av tre man.

Materiel och dess anordnande: Bogserbar motorspruta uppställd vid fingerat vattentag, 200 meter slang på slangrullar eller i slangpaket, 2 strålrör och 1 grenrör.

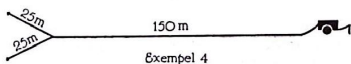
Uppgift: Utläggning av en slangledning på raksträcka utan höjdskillnad från motorspruta (slangen ansluten till motorsprutan) till plats, belägen 175 meter från sprutan. Inkoppling av grenrör cirka 25 meter från "brandplatsen" (150 meter från sprutan). Från grenröret utlägges två 25-meters parallellledningar fram till "brandplatsen". Inkoppling av strålrör på vardera ledningen (se nedanstående skiss, exempel 4).

Maximitid: 2 min 15 sek.

Utgångsläge: Gruppen samlad och uppställd en meter från slangmaterielen, som skall vara upplagd på marken i anslutning till motorsprutan.

Tid tages från startögonblicket till dess båda strålrören äro inkopplade i resp. slangledning.

Ann.: 1. Motorsprutan skall vara uppställd vid fingerat vattentag vid provets början (ingår ej i provet).

2. Ingen vattengivning skall förekomma vid provet.

3. Vid provets slut skall grenröret vara öppet och en man vara placerad vid vardera strålröret.

Prov C. 2.

Gruppen utgöres av tre man jämte en motorsprutskötare.

Materiel och dess anordnande: Bogserbar motorspruta, angjord vid brandbil, 50 meter från vattentag (terrängen mellan bilen och vattentaget skall vara lätt framkomlig). Motorsprutan skall bl. a. vara försedd med två sugslangslängder, varav den ena med bottenventil. Övrig materiel: 100 meter slang på slangrulle eller i slangpaket, 1 strålrör och 1 grenrör. Sistnämnda materiel må lastas på motorsprutan under dess transport till vattentaget.

Uppgift: mom. a.

Motorsprutan (angjord vid brandbil, som är uppställd 50 meter från vattentag) frånkopplas bilen samt transporteras till och uppställs vid vattentaget. Två sugslangslängder (den ena med bottenventil) tillkopplas motorsprutan, som startas; evakuering verkställes. mom. b.

Utläggning av en slangledning på raksträcka utan höjdskillnad från motorsprutan till plats, belägen 100 meter från sprutan. Inkoppling av grenrör cirka 25 meter från "brandplatsen" (75 meter från sprutan). Från grenröret utlägges en 25 meters slanglängd fram till "brandplatsen". Inkoppling av strålrör. Vatten på ledningen. Med vatten från strålen skall strålföraren spruta ned en cirka 15 meter från strålröret uppställd flaska (se nedanstående skiss, exempel 5).

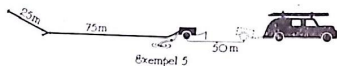
Maximitid: 4 min 15 sek.

Utgångsläge: Gruppen jämte motorsprutskötaren samlad och uppställd en meter från brandbilen. Motorsprutan skall vara angjord vid bilen och slangmaterielen ligga på därför avsedd plats på brandbilen.* Motorsprutan skall vara försedd med driv- och smörjmedel och i övrigt i sådant skick, att den kan användas utan särskild översyn. Bensinkranen skall dock vara stängd samt övriga kranar och ventiler på motorsprutan öppna.

Tid tages från startögonblicket till dess strålföraren med vatten från strålröret på den av gruppen utlagda slangledningen sprutat ned en cirka 15 meter från strålröret uppställd flaska.

Anm.: Smörjning av motorsprutan bör observeras. För att undvika att för mycket slang vattenfylles vid detta prov kan provet första gången vid ett och samma tillfälle utföras på sätt som ovan beskrivits, varefter slangledningen, efter att ha tömts, kvarligger på platsen. När provet upprepas användes annan slang, grenrör och strålrör och samma åtgärder vidtagas som förra gången, men vatten påsläppes icke i denna slangledning utan i stället i den redan blöta ledningen. Strålföraren har att när vatten påsläppes fullfölja provet med hjälp av den sistnämnda slangledningen.

Skiss: Det förutsättes att fordon och motorspruta uppställas på sätt skissen visar, d. v. s. med vattentaget mellan fordon och eldställe, samt att slangutläggning påbörjas från sprutan.

Prov C. 3.

Gruppen utgöres av tre man.

Material och dess anordnande: Tre längder skarvstegar placerade ovanpå varandra på marken 25 meter från den plats, där resningen skall äga rum.

Uppgift: Skarvning och resning av tre längder skarvstegar mot byggnad. Äntring i tur och ordning av samtliga brand-

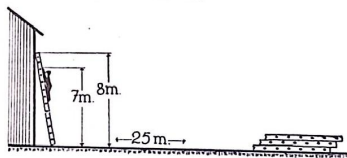
män i gruppen till stegens topp, fattning med båda händerna om översta stegpinnen och därefter äntring ned (se nedanstående skiss, exempel 6).

Maximitid: 1 min 45 sek.

Utgångsläge: Gruppen samlad och uppställd en meter från skarvstegarna (placerade på marken ovanpå varandra 25 meter från platsen för resningen).

Tid tages från startögonblicket (gruppen 25 meter från platsen för resningen), till dess samtliga brandmän i gruppen i tur och ordning äntrat uppför skarvstegarna och med båda händerna fattat om översta stegpinnen, äntrat ned igen och med båda fötterna stå på marken utan att vidröra stegen (se anm. 1).

- Anm.:**
1. Med hänsyn till att längden på skarvstegar varierar betydligt skall — i händelse skarvstegarnas sammanlagda längd överstiger 7 meter — äntring icke ske högre än 7 meter; brandmannen skall i sådant fall fatta med båda händerna om stegpinnen 7 meter från stegroten, och därefter äntra ned.
 2. Vid provets utförande skola händerna fatta om stegpinnarna. Hänsyn skall icke tagas till, huruvida äntringen sker medelst växelklivgång eller ej.
 3. Under äntringen skola stegarna stötta reglementsenligt. — Provet godkännes icke, därest äntringen sker utan att stegarna stötta.

Exempel 6

II. TEORETISKA PROV. (Skriftliga.)

Samtliga nedan under A upptagna frågor skola besvaras. Två frågor hänförliga till var och en nedan under B upptagna undergrupper (= 8 frågor) skola föreläggas till besvarande.

A. Obligatoriska frågor.

1. Vad erfordras för att eld skall uppstå?
2. a) Vilka huvudtyper av kemiska eldsläckningsapparater finns?
(icke fabriksnamn.)
b) Vilka typer skola användas vid brand i fibrösa ämnen resp. eldfarliga oljor?
3. Hur mycket vatten — i avrundade siffror — lämnar ett strålrör:
a) Vid 6 kg. tryck och 10 mm munstycksdiameter-
b) Vid 6 kg. tryck och 14 mm munstycksdiameter-
c) Vid 6 kg. tryck och 18 mm munstycksdiameter-
d) Vid 6 kg. tryck och 22 mm munstycksdiameter-
4. Vad är skillnaden mellan en brandhärdig vägg och en brandhärdigt beklädd vägg?
5. Hur högt ovan yttertakets skall en brandmur i regel uppdragas?
6. a) Hur stor kvantitet bensen får utan anmälan till myndighet förvaras inom bostadslägenhet?
b) Hur skall den förvaras?
7. Anför med något exempel, hur självantändning kan uppstå.
8. På vad sätt lagar man en säkerhetspropp?
9. Hur skola oljiga trasselsuddar förvaras?
10. Anför några synpunkter på uppställning av gastuber.
11. Vad menas med kortslutning av en elektrisk ledning?
12. Hur skall en lindrig brännskada — andra graden — behandlas (första hjälpen)?

B. Urvalsfrågor.

- I. a) Skyddar ett vanligt brandfilter mot koloxid?
b) För vilka ändamål användes slanghållare, slangbinda, slangklämna?
c) Skall grenröret vara öppet, när det är placerat å fordonet?
d) Hur skall man vårda en slang, sedan den varit i användning?
e) Vad är en övergångskoppling?

- f) En brygga är belägen 10 meter ovanför en vattensamling. Är det möjligt att med en vanlig motorspruta, som är placerad på bryggan, evakuera upp vatten till sprutan?
g) En 800 meter lång slangledning är utlagd. Man vill ha fram relativt mycket vatten i strålröret. Har det någon avsevärd betydelse, om man använder en stor eller liten bogserbar motorspruta? (Endast en spruta får användas.)
h) Vad menas med: Manometer, vakuummeter, mano-vakuummeter?
i) En tre-mannagrupp skall utlägga en grenad slangledning från motorspruta, som är kopplad till öppet vatten. Hur är i utgångsläget materielen fördelad på personalen?
j) Vad nytta gör bottenventilen i en sugslangledning?

- II. a) Vid vilka förhållanden är skum lämpligast att använda?
b) Allmänna regler för strålförare.
c) Vilken väg sker i första hand angrepp i icke övertänd byggnad?
d) Vilken är den grövsta stråle, som får användas vid arbete på lätta stegar?
e) Framträngande i rökfylld lokal sker i låg ställning. Varför?
f) Skall i kuperad terräng skogseld hejdas i uppslutning, på topp eller i nerslutning?
g) Rita en enkel skiss hur släckningsangreppet insättes vid brand i skog, då inga stödpunkter finnas?
h) Kan det uppstå explosiv gasluftblandning när film brinner i ett biografmaskinrum?
i) Hur släcker man brand i karbid?
j) Angiv några synpunkter på hur en soteld skall omhändertagas.
k) Kan det vara farligt att spruta vatten på nära håll på elektriska högspänningsledningar?

- III. a) Giv exempel på brandhårdiga och flamskyddande beklädnad.
- b) Hur stort skall minsta avståndet vara mellan ett murat rökrörns insida och oskyddat trä?
- c) Skall brandsyn ske i varje kommun?
- d) Hur mycket eldningsolja får finnas inom ett pannrum med oljeeldad panna?
- e) Skall det finnas livräddningslinor i hotell, inrymt i en tvåvånings byggnad helt av trä. I så fall var?
- f) Får man ha lösa stolar i en ofentlig biograflokal?
- g) Ett ångrör med het ånga av stort tryck är utan isolering draget genom en trävägg. Utgör denna anordning någon brandrisk?
- h) Är det tillåtet att använda en snickerilokal som garage?
- i) Får man garagera en traktor i en loge?
- j) Är rödsprit elfarlig olja av första klass?
- IV. a) Vilka åtgärder vidtager Ni i händelse Ni upptäcker en brand?
- b) Hur förfar Ni, därest eld i kläder skulle uppstå hos Er arbetskamrat?
- c) Vem är släckningsbefälhavare vid brand inom kommun A, därest kommun B:s brandkår, vilken är stadsbrandkår, biträder vid brandsläckning i kommun A?
- d) Är en 15-årig kvinna och en 57-årig man enligt lag skyldig att biträda vid släckning av brand?
- e) Får eldsläckningsledaren beordra en scouttrupp, som vistas i orten, att biträda vid släckning av brand därstädes?
- f) Skall man vid brand göra rent så noga, att ev. spår av brandorsaken undanröjas?
- g) Vilka äro villkoren, för att en brandbil på utryckning skall få förkörsrätt: vid dagsljus, vid mörker?
- h) Har befälhavaren på brandbilen eller chauffören ansvaret för det sätt, på vilket bilen framföres vid utryckning?
- i) Är en borgarbrandman i allmänhet fri från militärtjänst vid mobilisering?
- j) Kan man vid en brand beordra t. ex. en industri, som ej hotas av branden, att komma till hjälp med företagets motorspruta och slang?

Anm. 1: Vid underkännande av det teoretiska provet skall hela teori-provet göras om.

Anm. 2: De tvenne frågorna från var och en av undergrupperna under "B. Urvalsfrågor" uttages genom lottdragning för varje tävlande.

En brandförmän och två brandmän

anställas vid Nacka stads brandkår med tillträde snarast möjligt.

Befattningarna äro placerade i lönegrad 16 resp. 14 med en begynnelselönen av 6.588:— resp. 6.084:— kr. per år och med en slutlön av 7.464:— resp. 6.852:— kr. efter 9 års tjänst vartill kommer rörligt tillägg med för närvarande 20 %. Med befattningarna följer fria uniformspersedlar samt pensionering genom stadens försorg i SKP.

Sökande till brandförmänsbefattningen skall hava genomgått brandförmanskurs kategori I vid Statens Brandskola. För brandmannabefattningarna gäller, att sökande icke bör vara över 30 år och besitter yrkeskunskaper som ex. bilrep., snickare, målare eller innehar andra jämförliga kunskaper.

Den, som önskar tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring inom yrkesbrandkår, skall angiva detta i ansökningshandlingarna.

Ansökan, åtföljd av åldersbetyg, betygsavskrifter, uppgift om körkort och andra handlingar, som sökande önskar åberopa, skall vara brandchefen i Nacka, adress Storängen, tillhanda senast den 10 april 1951. Närmare upplysningar lämnas per telefon Sthlm 16 25 00.

BRANDSTYRELSEN.

"STOP-CHUTE"

Liv- och säkerhetslinor

»DAVY» RÄDDNINGSLINAN
med två gördlar och
automatisk nedfirning;

»STOP-CHUTE» med en gördel
och automatisk
upprullning;

»LIV-KUSTOS» enkel och dubbel

"DAVY"

BRANDREDSKAPSFIRMAN

ODENIUS

AKTIEBOLAG

Ö. Hamngatan 16 — G Ö T E B O R G — Tel.: 13 69 35, 13 69 47, 13 15 96

Brandchefer

Har Ni tänkt på att skydda Edra egna anläggningar mot eldsvåda?

Senast i december 1950 drabbades en brandstation av eld.

Låt därför installera AUTOMATISKT BRANDALARM SYSTEM
TJEDER.

Vi utarbete utan kostnad eller förbindelse för Er en offert, om vi
erhålla ritningar över de byggnader, som Ni önskar skyddade.

AUTOMATISKT BRANDALARM AB

Stockholm

MALMKÖPING

Göteborg

tel 338 växel

Av försäkringsbolagen godkänd anläggningsfirma

V Ä R L D S M Ä R K E T

MAGIRUS

MASKIN STEGAR

LEVERANSER 1949-1951

- Stockholm: 3 st. 30 m. stighöjd
- Göteborg: 1 st. 26 m. stighöjd
- Malmö: 1 st. 30 m. stighöjd
- Norrköping: 1 st. 30 m. stighöjd
- Karlstad: 1 st. 30 m. stighöjd
- Östersund: 1 st. 26 m. stighöjd
- Sandviken: 1 st. 25 m. stighöjd

KLÖCKNER-HUMBOLDT-
DEUTZ AG WERK ULM
ULM-DONAU

En av Stockholms Stads Brandkärs nya magirusstegar på Scania-Vabis chassi med 30 meters stighöjd

L U C E M A A B

GENERALREPRESENTANT FÖR SVERIGE - NYBROKAJEN 7, STOCKHOLM - TEL. 210038, 210926

Kungörelse om Riksförbundets studiestipendier 1951

Svenska Brandkärernas Riksförbund utdelar för år 1951 studiestipendier till ett sammanlagt belopp av kr. 1.500:—.

Stipendierna få sökas av brandbefäl och brandmän vid brandkårer anslutna till Riksförbundet samt brandkonsulenter.

Stipendierna äro avsedda dels till studier i och för höjande av den personliga yrkesskickligheten, dels till studier av sådana förhållanden inom brandväsendet, som kunna bli till gagn för Riksförbundets verksamhet.

Studierna böra fullgöras vid in- eller utländsk brandkår eller institution där goda lärdomar för avsett ändamål kunna inhämtas, vid utbildningsskolor eller specialkurser för brandväsendet, vid utländ-

ska brandtekniska anstalter e. dyl. Stipendier skola sökas hos Svenska Brandkärernas Riksförbunds Verkställande Utskott, Jakobsgatan 14, Stockholm, senast den 30 april 1951.

Stipendiat skall i ansökan uppgiva födelseår, nuvarande anställning, vad de avsedda studierna skola omfatta, plats och tid för deras bedrivande samt beräknade kostnader. Till ansökan skall bifogas meritförteckning ävensom tillstyrkande utlåtande från vederbörande brandchef, brandstyrelse eller styrelse för brandkårsförening eller brandkårsförbund.

Senast två månader efter studiernas avslutande skall studieberättelse ingivas till V. U.

Grunder för utdelning av Riksförbundets stipendier

Stipendierna avse att bereda personal vid landets till Riksförbundet anslutna brandkårer eller brandkårsförbund möjligheter till utbildning genom studier, som höja den personliga yrkesdugligheten och därmed bli till gagn för brandkärerna eller äro av betydelse för Riksförbundets allmänna verksamhet.

Studierna böra fullgöras vid in- eller utländsk brandkår eller institution, där goda lärdomar för avsett ändamål kunna inhämtas, vid utbildningsskolor eller specialkurser för brandväsendet, vid utländska brandtekniska anstalter el. dyl.

Stipendieutdelningen kungöres i "Brandkärstidskrift" minst en månad före ansökningstidens utgång med angivande av stipendiernas ändamål och den tid, inom vilken ansökningarna skola vara inkomna till V. U. Sökande äro skyldiga att uppgiva ändamål, tid och plats för avsedda studier, att bifoga meritförteckning jämte tillstyrkande utlåtande från vederbörande brandchef, brandstyrelse eller styrelse för brandkårsförening eller brandkårsförbund och att inom två månader efter studiernas fullgörande ingiva studieberättelse till V. U.

Stipendierna kunna utdelas till brandmän och brandbefäl vid brandkårer, anslutna till Riksförbundet, ävensom till brandkonsulenter.

V. U. bestämmer stipendiernas antal och storlek, varvid hänsyn tages till den nytta avsedda studier kunna anses hava för brandväsendet samt till storleken av det till utdelning anslagna beloppet. Om möjligt bör beloppet för varje stipendium bestämmas så, att det täcker de skäliga kostnaderna för resp. studier.

Meddelande om de beslutade stipendierna sker dels i "Brandkärstidskrift", dels genom skrivelser till dem, som utsetts till stipendiaten. Beviljat stipendium utbetalas till stipendiaten, när han till V. U. anmält, att han är färdig anträda sin studieresa, och erinras i samband därmed om hans skyldighet att företaga studieresan enligt uppgiven plan samt att inom två månader efter dess avslutning insända studieberättelse till Verkställande Utskottet. Till de sökande, som icke kunnat tilldelas stipendier, återsändes ansökningshandlingarna jämte meddelande att ansökan icke kunnat bifallas.

Ovist nit

I en polisrapport från en brand i en stad i mellansverige kan man läsa bl. a. följande:

"Brandmannen G. hördes den 31 juli 1950 och uppgav.

Han tjänstgjorde på brandplatsen natten mellan torsdagen den 27 och fredagen den 28 juli. G. avlöste brandförmannen O. och brandmannen J. Han fick ej några order om att röjning skulle verkställas, men helt rutinemässigt sysslade han med att vräka ut bränder och skräp. Ej heller fick han någon order om att någon viss del av rummet icke fick röras. Då G. röjde undan i det hörn, där den sönderbrända radioapparaten fanns, hittade han ett elektriskt strykJärn med vidhängande sönderbränd sladd. Sladden fanns kvar i hela sin längd, men bakelit-omhöljet å själva stöckkontakten för vägguttaget var bortbränt. G. tänkte icke på om kontakten var ansluten till vägguttaget och ej heller uppmärksammade han om sladden till radioapparaten var ansluten. Han kan ej heller erinra sig att han såg till någon så kallad tjuvkontakt. Så vitt G. kan erinra sig, så fanns det icke någon ytterligare sladd från någon golvlampa eller liknande bland resterna omkring radioapparaten. Det fanns inget kvar av det bord, som radioapparaten skulle ha stått på före branden. G. håller för troligt, att strykJärnet låg i närheten av garderobsdörren till höger om radioapparaten, då man stod vänd mot denna. Han såg icke, att det var ett hål bränt genom golvet vid eller intill den plats, där strykJärnet låg. Fyndet av strykJärnet anmälde G. senare till vice brandchefen. — Förestående uppläst för G. som lämnade det upplästa utan erinran."

Här bör man väl kunna tala om misriktad aktivitet och bristande vetskap om risken att i välmening göra mera skada än nytta, ty det är ju uppenbart, att åtgärden icke var *nödvändig*.

Hur vällovlig en röjning av en brandplats än kan vara i och för sig, blir den oftast i stället till skada för polisutredningen, d. v. s. brandplatsundersökningen, om röjningen utföres på den plats, där den primära eldhärden varit belägen. Röjningen på *den* platsen skall istället utföras av brandplatsundersökaren, som där kan finna spår, som klart utvisa hur elden uppkommit. Brandutredarens röjning är ingen röjning i egentlig mening utan en systematisk, grundlig genomsökning av brandresterna samtidigt som det aktuella området frilägges eller städas och eventuellt "bygges upp på nytt" så långt det går. Det kan många gånger röra sig om flera timmars minutöst arbete på en väl så begränsad plats. Härav framgår ju tydligt, hur ytterst värdefullt det är för brandplatsundersökaren att kunna få ägna sig åt en brandplats, vars "centrala del" är så orörd som möjligt av släckningsarbetet.

Det är ju självklart, att för släckningen nödvändig röjning skall ske. Kan denna — utan att menligt påverka släckningsarbetet — göras med rimligt hänsynstagande till den kommande brandplatsundersökningen så desto bättre. Men det är den *icke* nödvändiga röjningen av den aktuella delen av brandplatsen, d. v. s. den plats, där elden bevisligen eller sannolikt börjat, som är förkastlig åtminstone ur brandundersökningssynpunkt. Andra delar av brandplatsen kunna brandmännen givetvis röja och städa utan olägenhet för brandplatsundersökningen.

Brandutredarens arbete är i allmänhet så svårt och besvärligt och de ouppklarade brändernas antal så stort, att utredningsmännen med tacksamhet mottaga all den hjälp som kan lämnas från brandmännens sida. Brandbefälet bör väl i detta avseende kunna göra en god insats genom att hos sina medhjälpare inpränta olämpligheten av att onödigtvis röja och städa på brandplatsens aktuella del och istället överlåta detta jobb åt brandutredningsmännen.

S. C.

Saknar Ni något nummer av Brandkärstidskrift?

Enstaka lösnummer av tidskriften kunna för komplettering i viss utsträckning erhållas genom beställning hos Svenska Brandkärernas Riksförbund, Jakobsgatan 14 III, Stockholm. Restupplagorna äro dock synnerligen begränsade. Nr 1—3/1950 äro helt utgånga.

Meddelande från
Svenska Verkstadsindustrins Standardcentral
SMS

BRANDSKYDDSMATERIEL

Revidering av standard för snedsättesventil, SMS 1165.

SMS-reg. 79.18

DK 614.843.3

I samband med att den nuvarande upplagan av SMS 1165 tagit slut har standarden tagits upp för omprövning, innan en ny upplaga trycks. Det har därvid kommit fram ett par förslag till ändringar. Ventilen är ej försedd med nyckelgrepp på inloppssidan, och det har visat sig, att då man drar åt eller lossar ventilen, vilket måste ske genom att kraften anbringas på ventilhuset, har sätet skadats, så att ventilen blivit otät. SMS' specialkommitté Brandskyddsmateriel föreslår nu, att standardventilen utföres med 6-kant med 90 mm nyckelvidd, se figur 1.

Man föreslår även, att ventilen förses med invändig gänga på inloppet. Det har nämligen framförts, att snedsättesventilen jämsides med brandventilen, SMS 1164, som är en vinkelventil, användes för anslutning till rördledningsnätet i fastigheter. Ventilen enligt SMS 1164 har invändig gänga, och man anser, att även snedsättesventilen bör utföras med invändig gänga. Därtill visar fabrikanternas försäljningssiffror, att snedsättesventilen med invändig gänga går mest.

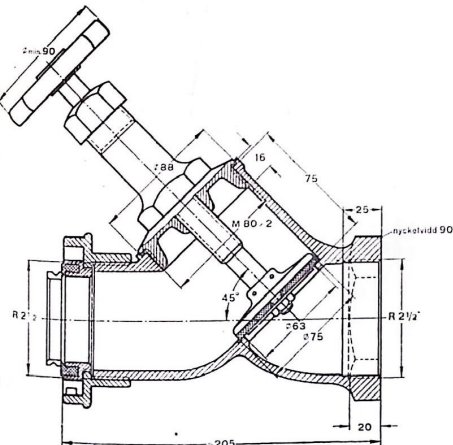

Fig. 1.

Vid en jämförelse mellan vinkelventilen SMS 1164 och snedsättesventilen ser man att anslutningsgången för överstycket ej är densamma. Vinkelventilen stämmer beträffande måttvärdena helt med motsvarande avstängningsventil för vatten och ånga. Snedsättesventilen är en särskild typ endast avsedd för brandområdet och har därför dimensionerats med hänsyn härtill. I den mån en fabrikant tillverkar bägge ventilterna vore det önskvärdt, att dessa med hänsyn till verktygen göres så lika som möjligt. Kommittén vill ej ta ställning till en eventuell ändring av anslutningsgången i någondera riktningen, förän man fått höra ytterligare synpunkter. Frågan torde vara av särskilt intresse för tillverkarna.

Med anledning av ovanstående anhåller specialkommittén om svar på följande frågor:

1. Anser Ni, att snedsättesventilen bör utföras med nyckelgrepp enligt förslaget, se fig. 1?
2. Bör standarden ändras till att avse ventil med invändig gänga på inloppet?
3. Anser Ni att anslutningsgången på vinkelventilen, SMS 1164, bör ändras från M90×2 till M80×2 för att få samma anslutningsgånga som på snedsättesventilen?
4. Har Ni i övrigt något att erinra?

Revidering av standard för packning till smalslangkoppling, SMS 1183.

SMS-reg 79.333

DK 614.843.3

År 1945 fastställdes standard för smalslangkoppling med tillbehör. Praktiken har sedan dess visat, att packningen i kopplingen ofta ligger för högt, vilket medför, att kopplingarna är mycket svåra att koppla ihop. Beroende på toleranser på såväl spåret i kopplingen som på packningen är de angivna toleransgränserna för packning-

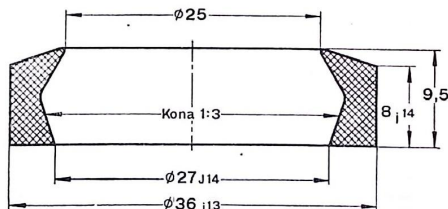

Fig. 2.

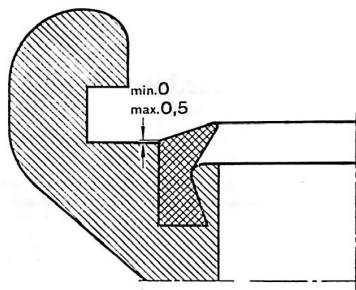

Fig. 3.

ens höjd över spårets övre kant svåra att hålla. SMS' specialkommitté Brandskyddsmateriel föreslår därför, att packningen ändras så att läppen utföres lutande, och att höjden på ytterkanten minskas med 0,5 mm, se fig. 2. Packningens läge i spåret framgår av fig. 3. Kopplingar med packningar av i princip samma typ har under en längre tid använts bl. a. vid Stockholms Brandkår med mycket gott resultat. I vissa fall har packningens överskjutande del underskridit undre toleransgränsen, vilket medfört att kopplingen tätat dåligt. Den nya packningen med uppstående läpp ger garanti för god tätning även i sådana fall.

Med anledning av ovanstående anhåller specialkommittén om svar på följande frågor:

1. Anser Ni, att det är önskvärt att packningen ändras?
2. Godkänner Ni, att packningen utföres enligt fig. 2?
3. Har Ni i övrigt något att erinra?

Standardisering av brandpostnycklar.

SMS-reg. 79.00

DK 614.843.3

För närvarande tillverkas brandposter och tillhörande brandpostnycklar dels med olika typer av nyckelgrepp, 3-kantigt och 4-kantigt, dels med varierande mått. Det har framförts, att inom en och samma ort förekommer brandposter med olika utföranden av nyckelgreppet, vilket innebär, att brandkåren måste föra med sig flera nycklar. Dyrbara tidsförluster har uppstått genom att rätt brandpostnyckel saknats.

Svenska Kommunal-Tekniska Föreningen har bestämmelser för anslutningsmått mellan brandpostnyckeln och nyckelgreppet på brandposten. Det har ansetts lämpligt att dessa bestämmelser vad det gäller brandpostnyckeln utges i form av svensk standard. SMS' specialkommitté Brandskyddsmateriel har utarbetat förslag som även innehåller mått på nyckels totala längd, handtagets bredd och materialtjocklek, se fig. 4. För jämförelse har i fig. 5 införts måtten

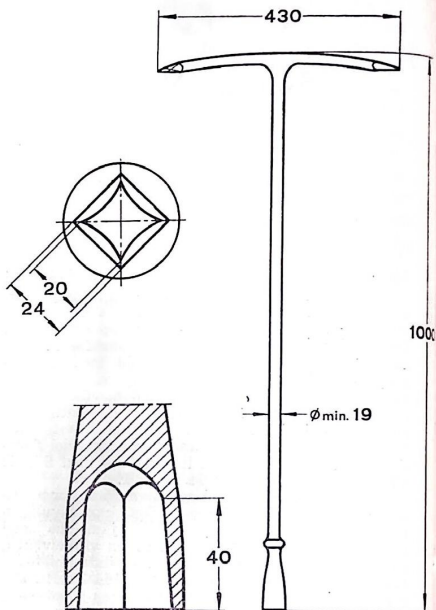

Fig. 4.

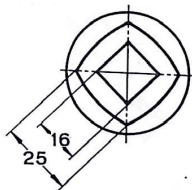
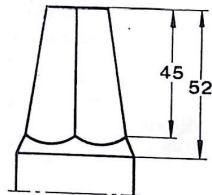

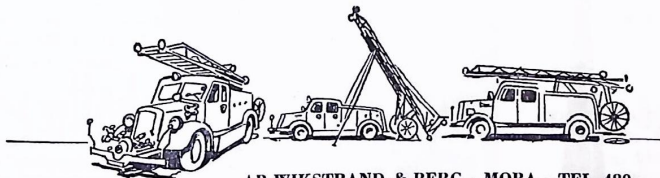
Fig. 5.

NORRKÖPINGS BRANDKÅR använder **WI-BE** stegen

Norrköpings Brandkår har monterat en WI-BE-stege typ GGF-22 på en av sina senaste brandbilar. Stegen är en helsvetsad stålörnsstege med en max. höjd av 22 m. Godkänd av Kungl. Arbetarskyddsstyrelsen.

För brandkårsbruk ha vi även ett flertal andra stegtyper, av vilka vi speciellt vilja framhålla våra skarvstegar av lättmetall. — Begär offert.

AB WIKSTRAND & BERG · MORA · TEL. 480

BRANDBILAR — AMBULANSER

och SPECIALFORDON för BRANDKÄRER byggas vid vår karosseriverkstad i önskat utförande.

Försäljning av alla slags förekommande brandredskap.

Tillverkning av: *Slangväskor, slanglådor och vattentankar* m. m.

(Begär offert!)

BRANDSKYDDSTEKNISKA BYRAN, KALMAR

Ulfeldsgatan 16

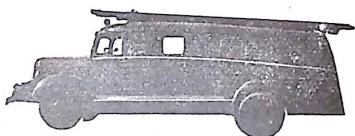
Tel. 129 76 - verkst. 161 76

Brandbil modell BRISSMAN, med svängt, bakåtlutande tak,

plats för 800 meter slang, tank om 800 liter, 2000 min/lit. frontpump. Levereras kompletta med chassi och pump eller byggas på egna chassi. Leveranstid för närvarande c:a 3 månader.

Billiga priser.

Begär offert.

BRISSMANS BRANDREDSKAP
HALMSTAD

Telefon 3383

AB SVENSKA TEMPUS

KUNGSGATAN 38 — STOCKHOLM — TEL. 111835

*Kolhydratnösläckare
med Snabbventil*

bättre

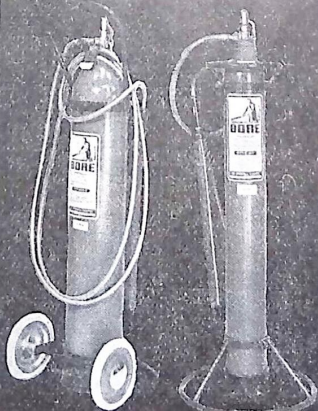

ett ryck och den är helt öppen
— lätt att stänga av

bättre

större snöblän-
ning gjord av
stark unificafiber

bättre

koppartrådsom-
spunnen hög-
trycksslang med
Tempus specialkopplingar

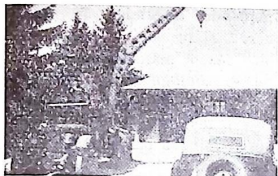
bättre

beslag av stålrör
apparaterna står stadigt och är
lätta att flytta

Brandväsendet i Salzburg

Släckningsområdet för Salzburgs brandkår omfattar cirka 7.000 byggnader med 109.000 invånare, flyktingar och ockupationsarmén ej inberäknade. Staden har en yta av 6.722 km².

Inom staden finnes 776 gator med en sammanhängande längd av 170 km.

Den 1 januari 1949 trädde den av Salzburgska lantdagen beslutade nya brandlagen i kraft. I 20 § stadgas, att för landshuvudstaden Salzburg skall finnas en yrkesbrandkår, vadan "stadsfullmäktige" beslöt att den i brandlagen stadgade och redan sedan maj månad 1945 bestående yrkesbrandkåren skulle anställas och erkännas såsom sådan.

Organisation.

1. Yrkesbrandkår om 90 man. 2. Frivillig brandkår, om 117 man, fördelad på 5 brandstationer under befäl av en brandmästare å vardera. Den frivilliga brandkåren är organisationsmässigt självständig men förvaltningsmässigt och släckningstekniskt underställd brandbefälet vid yrkesbrandkåren.

Yrkesbrandkåren.

Denna är uppdelad i ett brandkommando med 3 sektorer, varav en för brandtjänst, en för teknisk tjänst och den tredje för förvaltningstjänst. Varje sektor förestås av en brandofficer. Personalen är följande:

1 brandchef, 1 v. brandchef, 1 brandkapten, 1 brandlöjtnant, 2 överbrandmästare, 7 brandmästare, 1 1:e brandförman, 4 brandförmän och 72 brandmän.

Personalen, som är förlagd i logement, har 72 timmars arbetsvecka. Tjänstetiden är emellertid ej reglerad såsom hos oss med bestämda fridygn utan en brandman kan t. ex. arbeta 12 timmar, vara ledig 8 o. s. v.

Utryckningar m. m.

Under år 1949 ryckte brandkåren ut sammanlagt 1.433 gånger varav för brand 182 gånger och för övriga orsaker 1.251 gånger.

Till övriga orsaker hänföres livräddning, spår-vagnskrockar, bilkollisioner och andra nödlägen.

Under året inträffade 13 storbränder. Som storbrand räknas när minst 10 vagnar från 3 stationer äro i arbete.

Brandkåren alarmerades medelst telefon 137 gånger, brandskåp 35 gånger och muntligt 10 gånger.

Det största antalet eldsvådor släcktes med vatten från tankvagnar.

Frivilliga brandkåren.

Denna bemannar 5 brandstationer enligt följande: 1) Bruderhof 35 man, 2) Residenz 22 man, 3) Itzling 16 man, 4) Gnigl 24 man och 5) Maxglan 22 man — sammanlagt 117 man.

på nyckelgreppet på brandposten. Avsikten är ej att införa fig. 5 i standarden.

Måtten på totala längden har valts lika med 1 meter, vilket gör nyckeln användbar för att mäta upp avståndet från brandposten. Handtagets breddmått har angivits till ledning för placering av nyckeln exempelvis på fotsteget på brandbilarna. På förslaget är även inritat en förtjockning omedelbart över nyckelgreppets slut. Denna förtjockning anser man fyller flera ändamål. Bl. a. kan man genom att denna finns använda nyckeln som hjälpmedel för att bygga bro av två stegar. Den användes också för att få fäste för fastsättningsanordning på brandbilen.

Med anledning av ovanstående anhåller specialkommittén om svar på följande frågor:

1. Godkänner Ni de föreslagna måtten?
2. Anser Ni att ytterligare måttuppgifter bör införas?
3. Har Ni i övrigt något att erinra?

Svar torde godhetsfyllt avgivas senast den 7 april 1951 till Svenska Verkstadsindustrins Standardcentral, SMS, Stockholm 16.

Alarmeringen.

Alarmeringscentralen är placerad å brandstationen Bruderhof, vilken fungerar såsom central för hela landskapet Salzburg. I staden finns 78 brandskåp — blåmålade — men i avsaknad av brandskåpsbelysning. I vagnhallarna, verkstadslokalerna, logementen samt övriga tjänsterum å huvudbrandstationen och Bruderhof äro högtalare installerade, genom vilka meddelande lämnas från brandalarmeringscentralen å Bruderhof och från telefonrummet å huvudbrandstationen. Vid varje larm meddelas förutom adressen och i vissa fall körvägen, vilka bilar som skola gå ut och vilken personal som skall medfölja, ävensom uppgift över brandens art och omfattning, om så är möjligt. Min cicéron, v. brandchefen, tekn. dr Schmidt, lovordade denna anläggning och omtalade att utryckningstiden avsevärt nedbringats sedan dess tillkomst. För övrigt alarmeras personalen med alarmklockor å 4 alarmslingor och så är även fallet för den frivilliga brandkårens medlemmar. Å brandstationerna Itzling och Gnigl alarmeras friv. brandkårens medelst sirener.

Brandstationer, utrustning m. m.

Som förut nämnts bemannade brandkåren 5 brandstationer. Huvudbrandstationen "Residenz"; som är belägen i rådhuset, inrymmer 1) Vagnhall, delvis öppen, 2) Manskaps- och lektionsrum, 3) Kommandokansli och telefonistrum, 4) Rökskyddsverkstäder, 5) Skräddar- och skomakarverkstäder, 6) Lagerlokaler.

Vagnparken å huvudbrandstationen omfattar: 12 fordon och 3 motorecyklar. Häri ingår bl. a. en större tankbil med vattentank om 6000 liter,

en manskapsvagn, som även är utrustad med en mindre båt samt dessutom en buffévagn.

Utav brandkårens 41 vagnar drevos 22 med bensin och 19 med dieselolja. Under år 1949 hade vagnarna och sprutorna förbrukat 22.849 l. bensin och 18.664 l. dieselolja, varvid 61.307 km. hade tillryggagagts och pumparna varit i arbete 574 timmar.

Speciellt anmärkningsvärt.

- 1) Genomgående användes 76 mm invändig gummerad slang såsom matarslang och 50 mm dito såsom manöverslang.
- 2) Slangen ej upplagd i lådor eller påsar utan oftast i fack eller ibland å rullar — slangens köres oftast ut — bäres ej.
- 3) Strålrören mindre och kortare än våra, mera lätttrörliga.
- 4) Smalslang förekom ej (endast å pyttssprutor) och ej heller ogummerad slang.
- 5) 80 % av alla vagnarna försedda med fasta pumpar.
- 6) Släpsprutor ej populära — enligt brandfålets mening hade de lätt för att välta och försvårade backandet av vagnarna.
- 7) Bärbara motorsprutor å åtskilliga vagnar — inga sprutor under 800 l/min vid 8 kg:s tryck.
- 8) Högtalaranläggningen effektiv, så även brandposterna ovan mark.
- 9) Vid varje eldsvåda larmades Röda Korset, som sände ut en ambulans till brandplatsen.
- 10) Den förnämliga tekniska utrustningen.
- 11) Brandkårsradio fanns ej alldenstund rysarna hade förbjudit radiotelefoni i Österrike.

Åke Charpentier.

Knappar, Möss- och Medlemsmärken

för Svenska Brandkårens Riksförbund

C. C. Sporrong & Co.

Kungsgatan 17, Stockholm 7

Telefon 22 56 60

Ordet fritt

"Hur släcker vi på lantgårdar"

I nr 10/1950 av Brandkårstidsskrift fanns införd en artikel av brandchef Sven Eric Wedham "Hur släcker vi på lantgårdar".

De synpunkter brandchef Wedham här framförde äro enligt min uppfattning värda allt beaktande. Den erfarenhet jag som försäkringsman med arbetsfält inom Östergötland fått av eldsläckningen på lantgårdar, är nämligen den att eldsläckningen stundom blir självändamål, speciellt när det gäller eld i hö och halm.

Lika litet som det förebyggande brandskyddet får bli ett självändamål, lika litet skall väl det aktiva brandförsvaret vara det. Det gäller i båda fallen att rädda värden och inte att åstadkomma ekonomiska förluster. Det vittnar inte om rätt bedömande hos eldsläckningsledaren, när man får se en elegantare släckning utförd, då vattentillgången varit ytterst begränsad, än då obegränsat med vatten stått till förfogande.

Många äro de fall jag sett, där brand-

kåren haft ett arbetsamt, tidsödande och otrevligt arbete med att släcka halmstaccor, som ägaren sedan ett par dagar efteråt haft ett ändå arbetsammare och otrevligare arbete med att köra bort och elda upp. Nu skall här emellertid i rättvisans namn sägas, att förhållandena åtminstone i Östergötland de sista åren blivit åtskilligt bättre, men fortfarande förekommer det nog sådana släckningar, som äro absolut omotiverade med hänsyn till spridningsfaran. Att en släckning skulle kunna motiveras med de synpunkter, som brandmästare A. Johansson framhöll i sin artikel i denna fråga i nr 11/1950 av tidskriften, har jag svårt att förstå. Jag har aldrig vare sig sett eller hört talas om, att otröskad gröda eller hö, som varit lagrad i en ekonomibyggnad av trä, haft något som helst värde efter en eldsvåda. Så vitt jag kunnat utröna har under åtminstone de sista 30 åren aldrig inträffat något sådant fall inom Östergötland och jag tror därför inte, att brandmästare Johansson har någon större erfarenhet i den riktningen att bygga på.

Jag ansluter mig därför helt till brandchef Wedhams synpunkter beträffande släckning av brinnande gröda.

K. E. Lindhe.

All brandmateriel får Ni från

MOLIN & WESTBERG

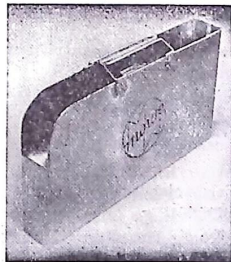
M A L M Ö

NORRA VALLGATAN 34 - Ring Malmö 388 40, 759 12

MOWE är ensamförsäljare för Brandskyddstekniska Byråns brandbilskarosser i Skåne, Halland, Blekinge samt Göteborgs och Bohus län.

INFORDRA ANBUD.

MOWE är försäljare av Tempus frontpump och Tempus kolsyresnösläckare.

MOWE slanglåda av lättmetall.
Rymd: 50 m 63 mm slang.
Vikt: 3,5 kg. C:a 600 lev. på kort tid. Lev. även för smalslang.

Meddelande från Statens Brandskola

Statens Brandskola planerar följande kurser, avsedda för landsbygdens brandbefäl. Därest på någon ort anslutningen ej skulle bli tillräcklig, kan planerad kurs komma att inställas eller uppskjutas.

Branchefskurser kat. III.

Norrköping, 5/3—17/3, kursledare v. brandchef A. Ekberg. Trollhättan, 2/4—14/4, kursledare brandchef Y. Engkvist. Karlstad, 2/4—14/4 kursledare brandchef A. Engström. Borlänge, april, kursledare brandchef S. Kylberg. Umeå, 28/3—7/4, kursledare brandchef G. Björn.

Repetitionskurser kat. III.

Växjö, 4/6—9/6, kursledare brandchef H. Forssman. Karlskrona, 23/4—28/4, kursledare brandchef A. Bergdahl. Gävle, 7/5—12/5, kursledare brandchef S. Rohlén. Östersund, 9/4—14/4, kursledare brandchef P. A. Edvinson.

För Skåne planeras antingen branchefs- eller repetitionskurs kat. III under mars månad på plats som senare kommer att bestämmas. Närmare upplysningar kunna lämnas av brandkonsulent F. Rosenberg, Eslöv.

Militära elever mottagas i mån av utrymme. Ansökan om deltagande lämnas direkt till resp. kursledare.

NOTISER

Årsmöten.

Jämtlands läns Brandkärsförbund 30/3—31/3 i Östersund.

Västerbottens läns Brandkärsförbund 31/3—1/4 i Umeå.

Östergötlands Brandkärsförbund 25/5—26/5 i Skänninge.

Kronobergs läns Brandkärsförbund 26/5 i Ljungby.

Skånska Brandkärsförbundet 26/5 i Hässleholm.

Södermanlands läns Brandkärsförbund 14/6 i Nyköping.

Gävleborgs läns Brandkärsförbund 31/8—1/9 i Gävle.

Stockholms läns Brandkärsförbund 15/9 i Boo.

Bemärkelsedagar

60 år.

12/4 Andersson, A., brandchef, Östhammar.

50 år.

10/4 Nordström, K. G., brandmästare, Lidingö.

30/4 Qvist, A., brandchef, Nynäshamn.

Sång till Thorell.

Eskilstunabrottarnas högberg gamla anrika "Bygget" skall rivas och med anledning av detta har "Sasa" i Eskilstuna-Kuriren skaldat:

Vår brandchef här i sta'n, Thorell
han som är fin att släcka ell'
har deklarerat nyss helt kort
att gamla "Bygget" måste bort.
Han har ej ro i själ och sinn'
var gång publiken stuvats in
ty "Bygget" torrt som fnöske är
och stekta bli vi alla där
ifall det skulle tuttas på
nä'n gång när vi på brottning gå.

— Mitt på stegen upptäckte vi att det var kärlek vid första ögonkastet!